

WAGNER-GALIC, Ljubica, kostimografkinja i scenografkinja (Zagreb, 30. X. 1934). Diplomirala 1957. na Akademiji za kazališnu umjetnost u Zagrebu (K. Tompa). Od 1957. kostimografkinja u HNK-u, od 1964. u kazalištu Komedija u Zagrebu. Suradivala je s drugim zagrebačkim kazalištima te s kazalištima u Splitu, Osijeku, Varaždinu, Rijeci, Puli i Karlovcu. Kreirala je osobnim stilom kostime i scensku opremu za mnogobrojna dramska i glazbena djela (*Đavo u selu* F. Lhotke, 1961; *Mečava* P. Budaka, 1963; *Guslač na krovu* J. Bocka i J. Steina, 1970; *Gospoda Glembajevi* M. Krleže, 1974; *Čarobna frula* W. A. Mozarta, 1974; *Mrtvački ples* A. Strindberga, 1978; *Vesela udovica* F. Lehára, 1994) te za televizijske emisije i filmove (*Rondo*, *Tko pjeva zlo ne misli*). Objavila je mnogobrojne stručne članke iz područja kostimografije.

LIT.: Repertoar hrvatskih kazališta 1840–1980, I. i II, Zagreb 1990.

P. C.

WAIMMANN, Kuno, arhitekt (Tigerfeld, Njemačka, 8. III. 1845 – Graz, 4. X. 1921). Završio je Visoku tehničku školu graditeljskog smjera u Stuttgartu. — God. 1880–1906. živio u Zagrebu kamo je pozvan radi gradnje bolnice za umobolne u Vrapču (1877–79). Izgradio je potom nekoliko bolnica u Hrvatskoj: staru bolnicu Milosrdnih sestara u Ilici, veliku bolnicu Milosrdnih sestara u Vinogradskoj ul. (1886–90) u Zagrebu; bolnice u Šibeniku i Zadru (1885) te u Dubrovniku. Glavne zgrade njegovih bolnica imale su tlocrtnu dispoziciju baroknih dvoraca s istaknutim središnjim dijelom i stubištima što spajaju bočna krila; pročelja su riješena u stilu historicizma, bez suviše dekorativnosti, dok su paviljoni povezani trijemovima. I. Kršnjavi mu je povjerio gradnju javnih objekata u Zagrebu: palače Društva Sv. Jeronima (1890–91), Narodnih novina (1891), Muške učiteljske škole u Medulićevoj ul. (1891–92), Zemaljske naklade školskih knjiga (1893), Cjepilišnog zavoda na Gundulićevoj ul. (1895), Katoličkoga dječijeg društva na Britanskom trgu (1892). U suradnji s H. Bolléom projektirao je protestantsku crkvu i župni dvor. Sudjelovao je u natječaju za gradnju srednje škole u Zagrebu (1896), koju je prema nacrtima arh. Ludwiga i Hülsnera izveo na Rooseveltovu trgu. — Sve te monumentalne javne zgrade ističu se pročeljima u stilu historicizma s odmjerenom primjenom neorenesansnih dekorativnih elemenata u skladu sa sadržajima građevina. Uglove je naglašavao rizalitima i kupolama. Unutrašnjost zgrada riješio je skladnim stubištima i vestibulima te ukrasnim detaljima od kovana željeza za koje je sam izveo crteže. Među reprezentativne radove umjetničkoga obrta ubrajaju se rešetke vratiju na stubištu Vraniczanyjeve palače (danas Moderna galerija) na Strossmayerovu trgu.

Na području industrijske arhitekture pročio se kompleksom Tvornice cikorije gg. Hinka Francka i sinova (1883) i Pivovare, što su najstarija industrijska postrojenja u Zagrebu. Prema njegovim je nacrtima građena pješadijska vojarna u Zagrebu (1888) te vojarna u Sisku.

Stambene zgrade, gradske palače te vile i ljetnikovci koje je W. gradio u Zagrebu značajni su za identitet i vrijednost pov. jezgre XIX. st. Raznolikost njegovih rješenja unosi živost na ulice iz razdoblja historicizma, obogaćujući stambenu kulturu novom organizacijom prostora i estetskim oblikovanjem pročelja od slikovite njemačke renesanse, odn. skladne tal. kasnorenesanse do profinjenoga raskošnog neobaroka. Ističu se kuće javnoga bilježnika Franje Arnolda (1880–82) i trgovca Guide Pristera (1885–86) u Gajevoj ul., kuća trgovca Gustava Wellera (1885) u Đorđićevoj ul. 10, koju karakterizira sgrafito friz i upotreba opeke u izvornom koloritu na pročelju, te vlastita kuća u Deželićevoj ul. 4 (1887). Vrhunac bogatog stila i raskošnoga stambenog prostora su palače Ivana Varge (1897) u Ilici 34–36, s trgovačkim lokalima, verandama na pročelju i vrtom pod padinama Gradeca, potom Gavellina neobarokna stambeno-trgovačka palača na Trgu bana Jelačića 6 (1889) te nekadašnji »Grand hotel« u Ilici 6 (1890). — Među nekoliko građanskih kuća, u stilu profinjene tal. kasnorenesanse jesu one Josipa Hafnera (1892) u Ul. A. Kovačića 14 i Malvine Egersdorfer (1889) u Mesničkoj 27.

W. je bio zagovornik izgradnje »cottage« naselja u središtu grada; pokušao je u Hatzovoj ul. s kućom Josipa Blümenthala pokraj koje je očuvan vrt. Da bi ostvario svoju zamisao, kupio je na Josipovcu parcele i na njima podignuo nekoliko vila, većim dijelom od drvene građe, s manjim perivojima. Očuvana je vila Waidmann (1893) s balkonima, verandama, istakama, razvedenoga tlocrta i svijetlih zračnih prostorija. Ističu se raskošna vila baruna J. Živkovića (1880–81) te vila Stjepana Miletića,

K. WAIMMANN, Wellerova kuća u Đorđićevoj ul. 10 u Zagrebu

A. WALDINGER, *Kapela Sv. Bartolomeja*. Osijek, Galerija likovnih umjetnosti

koja je, premda nadograđena, sačuvala osmerokutnu uglovnu kulu i tlocrtnu dispoziciju. Preuređenjem palače »Dverce« na Katarininu trgu te ugradnjom raskošne dvorane za barunicu Klotildu Buratti rođ. Vranyczany ostvario je bogat reprezentativni prostor za prijeme.

LIT.: D. Cvitanović, Arhitekt Kuno Waidmann, Zagreb 1969.

A. WALDINGER, *Rub hrastove šume*, crtež olovkom

WALDINGER, Adolf, slikar (Osijek, 16. VI. 1843 — 7. XII. 1904). Prvu poduku dobio je od H. Hötzendorfa u Osijeku. Potom odlazi u Beč na Akademiju 1862/63 (A. Zimmermann), ali je ubrzo napušta i nastavlja rad u ateljeima J. Nowopatzkoga, G. Seelosa i J. Sellenyja. God. 1872—79. učitelj je crtanja na gimnaziji u Osijeku, nakon toga radi kao crtač planova za željeznice u Zenici, a 1896. na Šegrtskoj školi u Osijeku dobiva mjesto nastavnika, na kojemu ostaje do kraja života.

Waldingerova lik. ostavština obuhvaća desetak ulja i oko 200 crteža olovkom, ugljenom i kredom. Dio njegovih radova je izgubljen. Među očuvanim slikama ističu se *Olevano*, *Šumski pejzaž s dvije seljanke*, *Mlin u šumi kraj potoka*, *Kapela Sv. Bartolomeja*, *Hrast s dramatičnim oblačnim nebom* i *Slavonska šuma*, maleno platno sa šumskom čistinom u srednjem planu, sve u zelenilu i sjeni golemih krošanja. U početku crta pod Hötzendorfov utjecajem, kojega se postupno oslobađa oslanjajući se na vlastito, neobično oštro i prodorno zapažanje. Za vrijeme boravka u Beču putuje Austrijom, Bavarskom i S Italijom, crta stijene, kamene blokove, visinske lance ili stabla oborena olujom, sve s najvećom objektivnošću. U tome razdoblju izradio je nekoliko romantičnih crteža ugljenom, uz očigledan utjecaj nizozemskih slikara XVII. st. U daljnjem radu ograničava motiv i naglašava karakteristične pojedinosti drveća i granja, hrastovih stabala i bilja te ih izvodi pomnošću sitnoslikara. Nastaju crteži gotovo kaligrafskoga rukopisa, na kojima su biljni izdanci svedeni na njihov idealan oblik, a linije reducirane na najkraći tok. U nizu šumskih interijera rađenih ugljenom dao je najljepše crtačke prikaze šuma i stabala u hrv. slikarstvu toga doba. — Njegova su djela izlagana u Zagrebu, Osijeku, Beogradu, Bledu, Rijeci, Vinkovcima i Vukovaru.

LIT.: J. Zorman, Crteži Adolfa Waldingera, Hrvatski list, 30. XI. 1933. — Lj. Babić, Adolf Waldinger, ibid., 7. VI. 1934. — A. Schneider, Slavonski pejzažisti, HR, 1934, 7. — J. Bösendorfer, Počeci umjetnosti u Osijeku, Osijek 1935. — O. Schweitzer, Adolf Waldinger, Ars, 1937, 3—4. — R. Gotthardi, Crteži Adolfa Waldingera, Bulletin JAZU, 1955, 8. — M.